

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 6.6.2012

Číslo: Ročník 22 (2012), Číslo 2

Sekce: Stalo se

Název článku: České databáze (nejen v knihovnách)

Autor: Lenka Dědečková

Zdroj: <http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20120214>

České databáze (nejen v knihovnách)

Lenka Dědečková

Dne 17. 4. 2012 jsem se zúčastnila semináře, který pořádala Studijní vědecká knihovna v Hradci Králové společně se Sdružením knihoven České republiky. Celým seminářem nás provázely ředitelka SVK Kladno Jiřina Kádnerová a ředitelka SVK Hradec Králové, Eva Svobodová.

O jednotlivých příspěvcích se rozepisovat nebudu, většinou si byly hodně podobné. To znamená, že nám jednotliví přednášející představili stručnou historii formou lístkových katalogů, tištěných bibliografických ročenek, nástup počítačů, přístup k databázi nejprve ve studovně, později online na internetu.

Překvapilo mě, že některé instituce k elektronické formě přistoupily později, zřejmě z finančních důvodů. Jejich výhodou bylo, že nemusely procházet pionýrskou cestou, jako řada institucí, a přešly rovnou k databázím nabízejícím se na internetu. Ušetřily si spoustu práce. Některé databáze jsou nedokonalé kvůli zastaralým databázovým programům. Konkrétně knihovna Národní památkové péče v Praze: jsou si toho vědomi, uvažují o přechodu k firmě Lanisus, program Tritius. Stále počítají s tištěnou verzí.

Dále se budu snažit popsat některé postřehy, které mě zaujaly.

1. **Tištěná verze versus elektronická verze** – povzdech, zda je dobře ponechat pouze elektronickou databázi. Nikdo neví, zda ji za padesát let otevrou. Tištěná bibliografie je v současné době neekonomická, přesto prověřená, mohu říct, prověřená stovkami let. Ideální by byly obě verze.
2. Líbila se mi **databáze Divadelního ústavu** – chystají elektronickou encyklopedii.
3. Databáze **Ptejteseknihovny** – její archiv je propojen s Googlem, což považuji za úžasné.
4. **ANL +** – dnes je možné využít rozhraní PRIMO či JIB. Nechápala jsem, jaký je rozdíl, na internetu jsem si vyhledala výhody PRIMO.
Cítuji:
PRIMO představuje uživatelské rozhraní, které na jednom místě nabídne koncovým uživatelům všechny služby knihovny. Knihovny tak mohou nabídnout čtenářům jediný a přehledný přístupový bod bez nutnosti znalosti procesů na pozadí.
Což je samozřejmě velká výhoda; při prohlídce prostor SVK padl dotaz, zda SVK HK má PRIMO, ředitelka odpověděla, že ne, že je to pro ně moc drahé. Uvažovat o tom budou v příštím roce.
5. Excelentní příspěvek měl Martin Vojnar, pracovník firmy MULTIDATA Praha, s. r. o., která byla partnerem tohoto semináře. Martin Vojnar představil projekt **AMGK +**, v jehož rámci usiluje o propojení databází archivů, muzeí, galerií a knihoven. V současné době se jedná o experiment. Podobným projektem v Evropě je Europeana. Martin Vojnar si projekt představuje formou zbojníka – bohatým vzít, chudým dát – čímž má na mysli institucím vzít data a předat je koncovým uživatelům zdarma. Koncoví uživatelé pořád málo vědí – což je stálou bolístkou všech výše uvedených institucí /amgk.multidata.cz /.
6. Líbila se mi **databáze šedé literatury**. Tu vytváří Národní technická knihovna. Je volně dostupná, má příjemný profil, neustálým omezováním se dopracuji tam, kam potřebuji. Přednášející nám předvedla, jak se z 5 000

záznamů propracovat na ty záznamy, které vlastně hledám. Úžasné. Viz www.nusl.cz, národní úložiště šedé literatury.

7. Analytická bibliografie ve Zlínském kraji. Jeden příklad, který platí vesměs pro všechny kraje. Tištěná bibliografie je jednak náročná, zbytná, neefektivní a drahá, ale zároveň také cenná, nesamozřejmá, nezbytná a k nezaplacení. Nic nového pod sluncem. Velmi nutné je podobné databáze tzv. „prodávat“. Je smutné, že ve chvíli, kdy se má ušetřit, odnáší to právě analytický popis. Příkladem toho je bohužel i Národní knihovna ČR. Překvapilo mě, že na Zlínsku knihovny podobné velikosti, jako je naše jičínská, analytické databáze vytvářejí již od druhé půlky 90. let. Další postřeh přednášejícího mě rozesmál: „*Články jsou tak lokální, že využít je mohou zas jen bibliografové.*“ Zároveň dodal, že důležitý je výběr, který putuje do souborného ANL+. A vyřkl ještě jednu otázku: *Co je kvalitní selektivní hledisko?* Přednášející se přiklání jak k elektronické, tak k tištěné verzi bibliografií.

8. Čtení z Písku – zvláštní web. Peníze na něj získali z grantu pro cestovní ruch. Propojili se s muzejní knihovnou. Při vytváření webu se museli přizpůsobit grantovému projektu, tj. turistickému ruchu, dnes jsou rádi. Není to typická knihovnická databáze, spíše je to taková zajímavá vlašťovka ukazující další možnosti. Mně osobně se líbí, jak jsou jednotlivé autorské medailonky propojeny s městskou či muzejní knihovnou databází. Viz www.ctenizpisku.cz.

Na semináři jsme získali přehled českých databází, což velmi kvituji pro další využití v knihovnách. Po skončení semináře paní ředitelka Svobodová nabídla prohlídku knihovny. Ráda jsem nabídku využila a poprvé si prohlédla i zázemí Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové.

© 2000-2010 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz · knihovna@svkhk.cz